

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Planeringsenheten
Karin Nilsson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2024-05-31

HSN 2023-0822

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Förslag till ändrad inriktning för omställning av vårdval specialiserad neurologi

Ärendebeskrivning

Förslag om att ändra inriktning för omställning av vårdval specialiserad neurologi

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Omställningsplan vårdval 2023, HSN 2023-0097

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i avtalsutskottet.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Inriktning från omställningsplanen för vårdval specialiserad neurologi ändras och vårdvalet kvarstår i sin nuvarande form.
2. Hälso- och sjukvårdsdirektören uppdras att inför 2025 fatta beslut om att utöka beställningen av öppenvårdsneurologi från regionägd vård i enlighet med vad som beskrivs i ärendet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

I budget 2023 fick hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att ta fram en omställningsplan för vårdval, detta som en del i viljeriktningen att göra vården mer behovsstyrd. I arbetet med omställningsplanen genomlystes samtliga vårdval utifrån ett antal utgångspunkter, bland annat icke-

medicinskt motiverad vård, kostnadsutveckling, jämlikhet, tillgänglighet, geografisk spridning samt utbildning- och kompetensförsörjningsfrågor. Hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden fattade beslut om omställningsplanen i juni 2023. För vårdval specialiserad neurologi angavs inriktningen att vårdvalet ska avvecklas och att uppdraget ska övertas av regionägda vården.

Vårdval specialiserad neurologi infördes år 2013 och vårdutbudet tillhandahålls idag av fyra vårdgivare. Diagnosgrupper inom vårdvalsuppdraget är bland annat Parkinsons sjukdom, dystoni, huvudvärk/migrän samt epilepsi.

Inom vårdvalet har det varit kontinuerliga utmaningar med tillgänglighet för nybesök och för patientgrupper som faller utanför migränspektrat, något som syns i flera utredningar samt löpande avtalsuppföljning. Detta identifierades även i arbetet med omställningsplanen där det föreslogs att inriktningen rörande avtalsform för vårdval specialiserad neurologi skulle vara att den regionägda vården skulle omhänderta uppdraget, delvis genom akutsjukhus, delvis genom Akademiskt specialistcentrum. Syftet med förslaget var säkra vårdutbudet och samtidigt generera en mer adekvat nivåstrukturering där patienter omhändertas på rätt vårdnivå. Att ge utökade volymer till den regionägda vården bedömdes även kunna förbättra förutsättningarna för kompetensförsörjning, forskning och utveckling samt utbildning.

Inom vårdområde neurologi har det under det senaste decenniet gjorts flera medicinska framsteg. Denna medicinska utveckling har medfört att det för ett antal neurologiska tillstånd, som tidigare haft mycket begränsade behandlingsmöjligheter, nu går att erbjuda patienter effektiva behandlingar. De nya behandlingarna behöver dock i hög utsträckning ges av en specialist i neurologi. Behovet av specialistvård har därför överstigit tillgången vilket har inneburit köställning. Situationen förväntas förbättras under de kommande åren då det finns intresse bland yngre läkare för att bli neurologspecialist, i nuläget är 60 ST-läkare under utbildning inom specialiteten.

Den bristande tillgängligheten och kapaciteten inom öppenvårdsneurologin medför att ingen besparingspotential har identifierats inom vårdområdet.

Överväganden

Förvaltningen föreslår efter fördjupad analys av öppenvårdsneurologin att inriktningen från omställningsplanen för vårdval specialiserad neurologi

ändras till att vårdvalet kvarstår i sin nuvarande form, i stället för att den regionägda vården uppdras att ta över vårduppdraget.

Förvaltningen har i dialog med den regionägda vården utrett förutsättningarna för att utöka de regionägda akutsjukhusens och akademiskt specialistcentrums vårduppdrag att innefatta vårdvalets vårduppdrag i inom samma ekonomiska ram som för dagens vårdval. Förvaltningen bedömer, efter fördjupad analys, att det inte är möjligt för den regionägda vården att överta vårduppdraget i sin helhet vare sig utifrån resurser eller utifrån ekonomiska förutsättningar.

Förvaltningen har även sett på alternativet att upphandla delar av vårduppdraget enligt LOU men bedömningen är att en förändrad avtalsform i sig inte skulle komma till rätta med de utmaningar inom öppenvårdsneurologin som lyfts då dessa framför allt grundar sig i en brist på specialister i neurologi.

Förvaltningen föreslår därför att vårdvalet kvarstår och att inriktningen från omställningsplanen därmed ändras.

Den bristande tillgängligheten inom öppenvårdsneurologin har varat under en längre tid. För att förbättra situationen föreslår förvaltningen vidare att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att utöka beställningen av öppenvårdsneurologi med upp till 3 000 000 kronor genom att utöka beställningen till Centrum för neurologi (Akademiskt specialistcentrum) samt ge ett nytt uppdrag inom öppenvårdsneurologi till Södertälje sjukhus.

Centrum för neurologi (Akademiskt specialistcentrum) har i uppdrag att erbjuda behandling och uppföljning av patienter med Multipel Skleros (MS) och Parkinsons sjukdom inom en akademisk enhet nära integrerad med Forskning, Utveckling, Utbildning och Innovation.

Södertälje sjukhus saknar i dagsläget en neurologisk öppenvårdsmottagning. En utökad beställning skulle möjliggöra för Södertälje att starta en mottagning och därmed skapa möjlighet för patienter med neurologiska symtom i deras betjäningsområde att kunna bedömas och utredas av neurologspecialist i öppenvård på Södertälje sjukhus.

Ekonomiska konsekvenser

Bristen på kapacitet inom öppenvårdsneurologi innebär att det inom detta vårdområde inte identifierats några potentiella besparingar.

Förslaget att ändra omställningsplanens inriktningsbeslut för vårdval specialiserad neurologi förväntas ha oförändrade ekonomiska konsekvenser.

Förslaget att tillföra resurser och utöka beställningen till Centrum för neurologi (Akademiskt specialistcentrum) samt ett nytt uppdrag inom öppenvårdsneurologi till Södertälje sjukhus kommer att ge ökade kostnader om upp till 3 000 000 kronor och därmed bidra till att öka nämndens underskott inför 2025.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Förslaget att utöka beställningen av öppenvårdsneurologi till Centrum för neurologi (Akademiskt specialistcentrum) samt att ge ett nytt uppdrag inom öppenvårdsneurologi till Södertälje sjukhus förväntas förbättra patientsäkerheten genom förbättrad tillgänglighet och tidigare behandling.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Förslaget att utöka beställningen av öppenvårdsneurologi till Centrum för neurologi samt att ge ett nytt uppdrag inom öppenvårdsneurologi till Södertälje sjukhus förväntas förbättra förutsättningarna för jämlik och jämställd vård genom förbättrad tillgänglighet och geografisk spridning.

Miljökonsekvenser

Förslaget förväntas ha oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser

Förslaget förväntas ha oförändrade administrativa konsekvenser.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Eva Bring
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2024-05-31

HSN 2023-0822

Godkänd av Anders Ahlsson, 2024-05-31